

දාන්ත්‍යවේ සහ සමාගම්වල ප්‍රභාර හේතුවෙන් වතු කම්කරවෙන්ගේ ජීවන තත්ත්වයන් පහළටම ඇදු වැටෙයි

එම්. දේවරාජා විසිනි

2018 මැයි 29

වතු සමාගම් විසින් ක්‍රියාවට දෙන වියදුම් කප්පාදුව සහ ධන්ත්‍ය අන්ත්‍රව විසින් කම්කරවේ පන්තියේ ජීවන තත්ත්වයන් ව එල්ල කරන ප්‍රභාර හේතුවෙන් වතු කම්කරවෙන්ගේ සමාජයිය සහ ජීවන තත්ත්වයන් තව තවත් පහළට ඇදු වැටෙමින් පවතී.

බ්‍යානීත්‍ය යටත් විසින් පාලනය යටතේ 19 වන සියවසේ මූල්‍ය භාගයේ වහළ් ගුම්කයන් ලෙස දකුනු ඉන්දියාවෙන් දිවයිනට ගෙනෙන ලද වතු කම්කරවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ කම්කරට පත්තිය තුළ වඩාත් පරිපිළිව කොටස අතරට ගෙනෙයි. ගත වර්ෂයකටත් අධික කාලයක් ගතව ඇති නමුදු ඔවුන්ගේ සමාජ, ආර්ථික හා සංස්කෘතික ජීවතයේ සැලකිය යුතු වෙනසක් සිදු වී නොමැති.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රතිපත්ති අධ්‍යාපන ආයතනය නිකුත් කළ මෙතා සම්ක්ෂණ වාර්තාවකට අනුව වතු කම්කරවෙන් ගෙන් සියයට 60 ක් තවමත් ජීවත් වන්නේ වසර සියයකට වඩා පැරිනි ලැයින් කාමරවලය. වාර්තාව නිර්දේශ කරන පරිදි සම්මත ප්‍රමාණීන්ට අනුව, අවම පහසුකම් සහිත නිවසක සිමෙන්ති ගෙබුමක්, සිමෙන්ති බ්ලොක් ගල් සහිත බිත්ති, ජලය කාන්ද නොවන තහඩු සෙවිල කළ වහළක්, සිව්ලමක්, අවම වශයෙන් නිදාන කාමර දෙකක්, සාලයක්, එකකට වැඩි ජනෙල් කවුලු, නිවස අනුළත හෝ රට ආසන්නව නල ජලය, නිවස තුළ හා ඒ ආසන්නයේ ජල මුදාව (water sealed) සහිත වැඩිකිලියක්, විදුලිය සහ ජනෙල් කවුලු හෝ විමිනියක් සහිත මුළුතනේ ගෙයක් තිබිය යුතුය. නිවසහි වපසරිය අවම වශයෙන් වර්ග මෙරට 50ක් වය යුතුය.

එහෙත් වතු කම්කරවෙන්ගේ ලැයින් නිවාස, එක කාමරයක්, කුඩා ඉස්සේප්ප්‍රවක් හා නිසි වාතාගුයක් නොමැති වර්ග අඩ් 200 ක තරමේ කුඩා ඒවාය. 1992 වතු පුද්ගලිකරනයෙන් පසු වියදුම් කප්පාදුවේ කොටසක් ලෙස වතු සමාගම් විසින් නිවාස ප්‍රතිසංස්කරණය මුළුමතින් ම අනුගැර දමා ඇතේ. පානිය ජල පහසුකම් ඇත්තේ සියට 67 ට පමති.

ලමුන්ගෙන් සියයට 93.1 ක් පළමු වසරේ සිට 5 වසර දක්වා අධ්‍යාපනය ලබන නමුත් දිරුදානාවය නිසා බහුතරයක් වයස අවුරුදු 15 හෝ 16 දී පාසල් ගමන අත්තිවුවයි. සාමාන්‍ය පෙළ සහ උසස්පෙළ දක්වා අධ්‍යාපනය ලබන්නේ පිළිවෙළත් සියයට 53.8 ක් සහ

සියයට 12.8 ක් පමති.

උපතේ දී මියගෙන දෙරු මරන අනුපාතය දහසකට 29 ක් වන අතර වයස අවුරුදු 5 අඩු දෙරු මරන සංඛ්‍යාව දහසකට 33 කි. මෙයින්ස් ඩු මොන්ඩ් (ලෝකයේ වෙළුඡවරු) සහ මානව සංවර්ධන සංවිධානය 2017 දෙසැම්බර් මාසයේ නිකුත් කළ තවත් වාර්තාවකට අනුව වතු කම්කරට ජනයාගෙන් සියයට 25 ට වයිකිල් පහසුකම් කොහොත් ම නැති. අඩු බර දිරු උපත් අනුපාතය දහසකට 35.9 කි. නිසි සෞඛ්‍යය සහ ප්‍රවාහන පහසුකම් නොමැති නිසා දිරු උපත්වලත් සියයට 2.2 ක් සිදුවෙන්නේ නිවෙස් තුළය. දිවයිනේ නිල දිරුදානාවය නගරයේ සියයට 2.1 ක් සහ ගම්බද සියයට 7.6 ක් නමුත් වතුකරයේ එය සියයට 10.9 කි.

ආරම්භයේ සිටම දිරුදානා මට්ටමේ වැටුපකට යටත් කර ඇති ඔවුන්ගේ වර්තමාන මූලක දෙනික වැටුප රැපියල් 500 කි. සියලු දීමනා සහිත දෙනික වැටුප රැපියල් 730 ක් වන නමුත් බොහෝ විට එම දීමනාවන් රැදී පවතින්නේ කාල ගුනය, නිෂ්පාදන එලදායිතාවය හා මාසයේ වයි දින ගනන මත හෙයින් මූලික වැටුප හැර එම දීමනාවන් ලබා ගැනීම ද්‍ර්ය්කරය. අර්ථ සාධක අරමුදල, (රපිජල්) සේවක හාරකාර අරමුදල (රටිජල්), වෘත්තිය සම්ති සාමාජික මුදල් සහ නය ආදිය සඳහා අඩු කිරීමෙන් පසු වතු කම්කරවෙකුගේ සාමාන්‍ය මාසික ආදායාම රැපියල් 9,000 ව ඇඩුය.

ඕවුත් ව නියෝජනය කරනවායි කියනු ලබන ලංකා කම්කරට කොන්ගුසය (සිඩ්බිල්විසි), ජාතික වතු කම්කරට සම්තිය (එන්ඩ්බිල්විල්) සහ කුදාරට ජනතා පෙරමුන (ශ්‍රීජල්) ඇතුළු සියලු වෘත්තිය සම්ති තියා කරන්නේ ඇත්තිවේ සහ වතු සමාගම්වල ප්‍රභාරයන් වතු කම්කරවෙන් මත පැවත්වෙමු. 2016 වැටුප් අරගලය පාවා දුන් වෘත්තිය සම්ති රැපියල් 50 ක සොවිච් දෙනික වැටුප් වැඩිවිමකට වතු කම්කරවෙන් යටත් කළ අතර වතු සමාගම් විසින් යෝජිත ආදායාම් බෙදිමේ කුමා හෙවත් කම්කරවෙන්ගේ පවතින සුළු සමාජ අධිතින් පවා කප්පාද කරමින් වතු සමාගම් වල ලාභ ගෙවා දමා ගැනීමේ ඇද ගොවී කුමා තියාවට දැමීමට එකා වූහ.

ලෝක වෙළඳ පොල තුළ නිවු වන තරගය මදේදේ ලාභ අනුපාතිකයේ තියුණු පහත වැටිමකට මූහුන දී සිටින වතු සමාගම් දැන් තුමානුකුලව මෙම කුමා තියාවට දැමීමට පවත් ගෙන ඇතේ. එමෙන් ම මෙත්පාල

සිරයේන-රනිල් විතුමකිංහ ආන්ඩ්ව් විසින් වතු විදේශ ආයෝජකයන් වෙත පටිරීමට හා වතු ඉඩම් වෙනත් වානිජ ගැනී වගාචන් සහ සංවාරක කර්මාන්තය සඳහා යොදා ගැනීමට සැලසුම් කර ඇතේ.

මෙම තතු තුළ තමන් මුහුන දී සිටින ද්‍රූෂ්කර සමාජ ආර්ථික කොන්දේසි ගැන වතු කම්කරුවේ ලෝක සමාජවාදී වෙබ් අධිවියට (ලෝකවෙදා) විස්තර කළහ.

බොගවන්තාවේ වින්ස්ටින් වත්තේ 53 හැටිරදී ඒ. තිරසේල්වම් පවතින ද්‍රූෂ්කර සමාජ කොන්දේසි ගටතේ අනාගතය ගැන හිතා ගැනීමට වත් නොහැකි බව පටිසුවේ ය. ඔහුගේ මාසික දැල වැටුප රුපියල් 15,000 බවත් ඉන් නය, රුපිල් සහ උත්සව අත්තිකාරම්, වෘත්තිය සම්ති සාමාජික මුදල් හා අනෙකුත් දේවල් සඳහා අඩු කිරීමෙන් පසු අතට ලැබෙන්නේ රුපියල් 8,000 පමන මුදලකි.

“මෙග් බිරිදිව හැඳ සැත්කමක් කළ තිසා රැකියාවක් කරන්න බහැ. සැත්කමට රුපියල් ලක්ෂ තුනක් වයෙවනා. ඒ මුදල සොයා ගත්තේ රන් ආහරන, එමදෙනුන් සහ විකුන්න පුලුවන් හැම දෙයක් ම විකුන්ලා.” ව්‍යාහක දරුවෙනුත් සමග පවුල් තුනක් පිටත් වෙන්නේ ඔවුන් සතු කුඩා ලකින නිවාසය තුළය. කම්ත් කිසිවෙකු ව්‍යාහ වූ වට්තෙන් ඔහුට තිවසක් දුන් තමුන් දැන් එය නතර කර ඇති බව ද ඔහු කිවේ ය.

ආන්ඩ්ව් අමතියෙකු වන එන්ඩ්බිලිව් නායක පි. දිගුම්බරම් වතු කම්කරුවෙන් සඳහා නිවාස තනා දෙන බවට ප්‍රවාරය කළත් එවති ව්‍යාපෘතියක් තම වත්තේ ආරම්භ කර නැති බව ද, බලයට එන කිසිම ආන්ඩ්ව් වතු කම්කරුවෙන් ගැන තකිමක් නැති බව ද ඔහු පටිසුවේ ය.

“අපේ වැටුප ආහාර මුළ දී ගැනීමට වත් ප්‍රමානවත් නැහැ. සාමාන්‍යයෙන් අපි ආහාරයට ගත්තේ පාන් පිටි සහ සහල්. එවය මිල ඉහළ ගිහිල්ල. මාලු, මස් හෝ බිත්තර ආහාරයට ගත්ත පුලුවන්කමක් නැහැ. කම්ත් පඩි ද්‍රව්‍යට මස් මාලු විකක් ගෙනාවත් දැන් මුළත් එක්ක එහෙමවත් කරන්න බහැ” ඒ තිරසේල්වම් කිවේ ය.

කම්ත් වින්ස්ටින් වත්තේ කම්කරුවෙන් 250 ක් සිටි නමුත් දැන් එම ගනන 150 ට අඩු වී ඇති බවත් වත්තේ රක්ෂාව කරුවා පිටත් වෙනසක් අපේක්ෂාවෙන් වර්තමාන ආන්ඩ්ව් වතු නමුත් පළක් නොවුන බව ද ඔහු පටිසුවේ ය.

වල් පැලැටි වැශී තිබීම සහ සර්පයින්, කුඩාලේලන් වැනි විෂ සහිත සතුන් තිසා වත්තේ වැඩිකිරීම අපහසු බව ද තිරසේල්වම් කිවේ ය. දුලු කැඩීම හෝ වෙනත් වැඩි ආරම්භ කිරීමට පෙර පිරිම් සහ ගැහුණ කම්කරුවෙන් දෙගොල්ලම පැයක් වල් පැලැටි සුද්ධ කළ යුතු යයි වතු පාලකයන් නියම කර ඇතේ.

කැලෙනිවැමි සමාගමට අයන් දික්මය බත්තල්ගල්ල

වත්තේ සැලකිය යුතු කොටසක ආදායම බෙදීමේ කුමය ක්‍රියාවල දුමා ඇතේ. එහි සේවයේ නියුතු කම්කරු කාන්තාවක් හා තිදරු මවක් වන යමුනා මෙසේ කිවාය: “වත්තේ වැඩි තියෙන්නේ සතියකට දින 5 යි. අනෙක් ද්‍රව්‍යවල ආදායම බෙදීමේ කුමයට බෙදාදීලා තියෙන තේ ගස් 1000 ක වැඩි කරන්න ඕනෑ. මගේ සම්යා වත්තේ වැඩි නොකරන තිසා තනියම ප්‍රදරු 1000 ක වැඩි කරන්න බහැ. ඉඩම අතහැරලා දානවා හැර වෙනත් විකල්පයක් මට නැහැ. අඩුත් කුමයට අපිව පෙළඳවීම සඳහා පාලනාධිකාරය විකෙන් වික සතියේ වැඩි දින ගනන අඩු කරනවා. ඒ තිසා මාසේට ලැබෙන ආදායම අඩුවෙනවා” යයි අය පටිසුවාය.

වත්තේ සම්ති නව සුරාකැමේ කුමය කම්කරුවෙන් මත පැවැච්වමට සමාගම වලට සහයෝගය දෙන බවත් කම්කරුවෙන්ගේ ප්‍රශ්න ගැන නොතකන බවත් අය සඳහන් කළාය. අය යුතිප්‍රූහා සම්තියේ සාමාජිකාවකි. එහෙත් සම්ති සාමාජිකයන්ගේ ප්‍රශ්න ගැන නොතකන හෙයින් එහි මයි දින රැස්වීමට මෙවර නොගිය බව අය කිවාය. ආදායම බෙදීමේ කුමයෙන් කම්කරුවෙන්ගේ සේවා කොන්දේසි සහ රැකියාවන්ට පහර එල්ලවීම සම්බන්ධව සමාජවාදී සමානතා පක්ෂය තිකුත් කළ පත්‍රිකාව වත්තේ කම්කරුවෙන් අතර බෙදීම තිසා වතු පාලකයන් අයට තර්ජනය කළ බව ද අය පටිසුවාය.

වත්තේ වැයිකිල් පහසුකම් ප්‍රමානවත් නොවන බවත්, තිබෙන ඒවා අඩුලන් වී ඇති හෙයින් ඒවා උතුරා යාමෙන් කම්කරුවෙන් බරපතල සෞඛ්‍ය ගැටුවුවලට මුහුන දෙන බවත් කම්කරුවෙකු වන සුන්දර්රාජ් පැටිසුවේය. පානිය ජලය ලබා ගත යුත්තේ දුරින් ඇති ජල මුළාණ වලින් තිසා ඒ සඳහා අවම වශයෙන් රුපියල් 30,000 පමන ජල නළ වෙනුවෙන් කම්කරුවෙන් වැය කළ යුතු ය. අඩුලන් වී ඇති ජල වැඩිය අඩුන් වැඩියා කිරීම පාලකයන් ප්‍රතික්ෂේප කර ඇතේ.

අතංචවශය හාන්ඩ් මිල අධික ලෙස ඉහළයාම තිසා ප්‍රවත්තීම වඩාත් අසිරි බවත් වෙනසක් අපේක්ෂාවෙන් වර්තමාන ආන්ඩ්ව් වතු නමුත් පළක් නොවුන බව ද ඔහු කිවේ ය.

“ඒ තිසා අයිතින් සඳහා විදිවුවට බැය සටන් කිරීම හැර වෙනත් මගක් නැහැ” යයි ඔහු පටිසුවේ ය.

එස්. පිටර් බත්තල්ගල්ල වත්තේ පිටත් වන 6 2 හැටිරදී විශාමික කම්කරුවෙකි. ඔහු මෙසේ පැටිසුය: “මම අවුරුදු 40 කුත් බිරුද අවුරුදු 30 කුත් වත්තේ වය කළා. අපි දෙන්නම දැන් විශාමිකයි. අපට ඒවත් වෙන්න යුතුයු තිවසක් නැහැ. ව්‍යාහක ප්‍රතාල දෙන්නගේ පවුලත් සමග මේ කුඩා ලකින් කාමරේ ඒවත් වෙන්නේ. කුයේසියක් නැහැ. උගා ගත්තේ රබර් පිටි වලින් හදා ගත්තු තාවකාලික මුහුවක. වෘත්තිය සම්ති කළින් යම් අයිතින් වෙනුවෙන් පෙනී සිටියත් දැන් කම්කරුවෙන් වෙනුවෙන් කිසිම දෙයක් කරන්නේ නැහැ”